

L' ART DEL PAGÉS

Un comunicat del Institut agrícola català de Sant Isidro.

Lo dia 27 de Desembre de 1889 y ab fetxa 24 del mateix més, nostre director va rebre un escrit del Institut agrícola català de Sant Isidro, com á rectificació al article publicat en lo número 406 de L' ART DEL PAGÉS, corresponent al 14 del mateix més, ab lo títol de *Alerta ab la varietat dels preus en lo sulfat de coure*.

En lo número 410, corresponent al 11 de Janer d' aquest any, diguerem: «No publiquem l' escrit, perquè no reuneix los requisits previnguts per la llei.»

Posteriorment, lo dimecres últim, día 5 del mes que som, y ab fetxa 24 de Janer prop-passat, rebérem de la mentada Corporació altre comunicat diferent.

A continuació posém lo nou escrit, que es una revindicació simple del I. A. C. de S. Isidro, la qual no necessitava, donchs si algú pogués dubtar dels seus actes, com á Corporació, no deuria ser, á bon segur, lo director de L' ART DEL PAGÉS, donchs repetidas y excessivas probas té donadas ab los 14 anys que 'l publica; ni menos lo particular que fa una vintena d' anys té heradat un dels primers números en la llista de sócis.

Condescendim en la publicació d' aqueix comunicat, *únicament* pera que l' Institut veja de lo que som capassos, quan las cosas van per altre camí y se cambia 'l rumbo emprés. D' altre manera no ho hauriam pas fet.

Sr. Director del periódich titolat L' ART DEL PAGÉS:

Molt Sr. meu: S' han publicat ja mes de 3 números de son il·lustrat setmanari, sense que en cap d' ells hi haja capigut la comunicació que en fetxa 24 de Desembre passat li dirigí per encàrrech de la Junta directiva d' aquest Institut agrícola catalá de Sant Isidro, y havent V. manifestat en la noticia publicada en lo mateix, en lo número 410 página 12, que correspon al 12 de Janer d' aquest any, que no publicava dit escrit per no reunir los requisits previnguts per la ley, me veig novament en lo cas, per encàrrech de dita Junta directiva, de demanarli que en lo número pròxim rectifiqui 'ls conceptes que conté l' article primer del número 406 de son periódich.

Unicament lo deber que te aquesta Junta directiva de vetllar atentament per la honra del Institut y de no permetre que la més petita sombra enteli son bon nom, es lo que li obliga á pregar á V. que inserti la rectificació de las noticias que referents á fets concrets, creu equivocadas é infundadas pera aquesta Societat, á la que V. pertany, y per lo tant está tan interessat com aquesta Junta en preservar incólume de tota taca, y coadjuvar per los medis de que disposa á fer resplandir la puresa y rectitut que presideix á tots sos actes.

Lo citat fet de ser V. consóci nostre, es l' únich que 'ns mou á desitjar s' insertin en la forma que estimi mes oportúna, las rectificaciós següents:

1.ª La Junta directiva del Institut de Sant Isidro, no es la que espendrá directament á sos sócis y agricultors adherits lo sulfat de coure, sino que en virtut d' un contracte firmat ab una respectable casa de Barcelona, aquesta s' entendrá per aquest servey, directament ab aquells.

2.ª Lo preu fixat pera lo sulfat de coure per la casa venedora, es lo de 90 céntims kilo sens deduir los drets aranzelaris, ó sian 80 céntims nets, lo día de sa entrega, en lo que ab arreglo á la ley s' espera fundadament haver obtingut la condenació de aquells.

3.ª L'interés del Institut ha sigut lliurar al senzill agricultor de la especulació de que altres anys n' ha sigut víctima sa proverbial bona fè, adquirint ab l' alicient de sa baratura productes compostos en sa major part d' enganyosas barrejas y sofisticacions.

4.ª La garantía de puresa en lo sulfat que ofereix la casa venedora, está basada en l' análisis y certificació corresponent dels Srs. Directors de la Escola d' Enginyers Industrials de Barcelona y Laboratori establert en aquest Institut.

5.ª L' Institut ha estipulat ab la casa venedora, que 'l compromís del preu sols regirá durant cert plasso, pero que transcorregut aquest, pogan los compradors disfrutar de la baixa en cas que 's presenti, pero mantenint lo compromís respecte al grau de puresa que 's garantiza.

Esperém que 's pressará V. á fer aquestas rectificacions y que la Junta Directiva del Institut no 's veurá obligada á tornar á tractar de aquesta qüestió, donantli inmerescudament, una importancia que no té.

De V. atent segur servidor Q. S. M. B.

ANDREU DE FERRÁN.

Secció doctrinal, agronómica y bibliográfica.

Sulfat de coure

Segons se llegeix en totas las revistas agricolas nacionals y extrangeras, lo sulfat de coure es lo remey preservatiu més eficáz contra la malura de la vinya, anomenada *mildiu*. La práctica ha demostrat ser aquesta una veritat y d' aquí ha nascut lo gran consúm que se fa avuy de dit producte.

Lo sulfat de coure, avans de desenvoluparse la malura del *mildiu*, no tenia mes consum en nostre pays que pera la Industria y si se miran los catastres de 1870 á 1890 se veurá que no s' importavan més que uns cinquanta mil kiló-

grams anyals, per terme mitx, que pagant 10 pessetas los 100 kilos per dret d' aranzel, representavan un ingrés pera 'l tresor de cinch mil pessetas.

Desde que s' emplea pera las vinyas; la introducció del sulfat de coure ha anat augmentant de modo que en 1889, haurá sigut d' unas 500 toneladas, per las quals no sabém quant ha cobrat la Hisenda, ja que segóns la Lley 9 Maig de dit any y R. O. aclaratoria, fetxa 10 del mateix mes y any, se disposa que 'l sulfat de coure que s' importi del extranjer ab esclusiva aplicació al sanejament dels vinyats siga lliure de drets d' Aranzel; però pera evitar los abusos preceptúa varias disposicions.

Resumint, aquestas disposicions son: donar facilitats pera la introducció del sulfat de coure lliure de drets á las Diputacions provincials y á las Societats agrícolas y fiscalisació pera la lliure introducció per los particulars.

Nasqueren las citadas Lley y R. O. del desitx d' afavorir la agricultura; pero la práctica ha ensenyat que no s' ha afavorit, ja que ni las Diputacions ni las Societats agrícolasson comerciants y per consegüent resultan en general, cars, los sulfats adquirits per ellas; ho proba ó sinó lo fet que una important associació agrícola d' aquesta capital ha anunciat que obtinguda la franquicia dels drets d' Aduana pera la introducció del sulfat, resulta pera sos socis á 80 céntims de pesseta 'l kilo, essent aixís que 'l preu de plassa era aquest, lo mateix dia en què s' insertá l' anunci havent pagat los drets. Aixó demostra que no essent comerciant la tal associació, tot lo que ha estalviat de drets d' aranzel, ho ha pagat per excés de preu, quedant per consegüent no beneficiat l' agricultor.

Enteném: que essent lo desitx del govern protegir la agricultura, haguera fet bé en modificar en los aranzels la partida *sulfat de coure*, fixantli de dret 1 pesseta per 100 kilos, sens exepció, ab lo cual hauria obtingut lo mateix ingrés pera 'l tresor y aixís se fomentava la competencia y d' aixó ne sortia la baratura, que es la que convenia al pagés,

JOSEPH ALSINA.

Secció d' agricultura pràctica

Una nova fórmula d' adobs pera las terras.

En lo camp d' experiències de Vincennes que Mr. Georges Ville, professor de fisica y química vegetal, dirigeix en lo *Jardin de Plantes* de Paris, després de cinch anys d' estudi, acaba de resoldre una nova fórmula d' adob pera la vinya que ha donat un resultat excel·lent, donchs una hectàrea ha produhit vint mil kilos de rahims ó sigan vuitanta hectòlitres de vi.

Heus aquí la fórmula:

	Per una hectàrea.
Superfosfat de cals.	400 kilògrams.
Carbonat de potassa.	200 »
Sulfat de cals (guix).	400 »
	1000 »

Dit senyor recomana á tots los fabricants de productes químichs de Fransa se posin en condició de lluytar contra Alemanya y de passada aconsella als nostres fer lo mateix.

Secció de noticias agrícolas.

Concurs-exhibició vitícola de Badalona.—Podém anticipar á nostres lectors que 's prepara molt bé lo *Concurs viticola de 1890*, á càrrech del «Foment de la Agricultura», en Badalona. Son tantas y tan valiosas las demandas de lloch pera exhibir objectes y fer probas, que 'l número d' inscrits, tant nacionals com extranjers, supera en molt á las esperansas concebudas per los iniciadors d' aquest segon Concurs, que no dubtém será digne successor del de pulverisadors y materials pera combatre 'l *mildiu*, celebrat en la primavera última.

Com queda tota la setmana entrant pera poder enviarhi

la adhesió, per escrit, es d'esperar que serán molts mes encara 'ls que hi pendrán part.

Concursos de pulverisadors — La Societat Viti-vinicola Saguntina, ha acordat celebrar un Concurs-Exposició de pulverisadors en sa casa social, lo dia 1.er de Maig vinent, ab l' objecte d' escullir entre tots los que 's presentin, aquells que reuneixin las mellors condicions de pulverisació.

La Societat admetrà cuants aparatos se li remetin fins lo 25 d' Abril, encarregantse de sa instalació y custodia. Lo concurs durará fins lo 31 de Maig, diventse enviar sas adhesions al President de la Societat en Sagunto, ó al director de *El Progreso Agrícola* en Valencia.

També la societat de propietaris y agricultors de Navarra se proposa celebrar en Tudela (Navarra), un concurs d' aparatos pera combatre 'l *mildiu*. Lo certámen s' efectuará lo dia 7 de abril del corrent any, y se concedirán als constructors las recompensas á que s' hajan fet acreedors conforme al dictámen del Jurat.

Igualment, y segons carta que tenim d' Aragó, se celebrará altre concurs de pulverisadors á mitjans del mes de Mars vinent, á qual objecte 'ns diu D. M. Jané Gasset, compatrici nostre establert allá, que vindrá al «Concurs viticola» de Badalona, ahont pensa poder escullir los aparatos que mes satisfassin las necessitats del pays, com á President del certámen aragonés.

Conferencias agrícolas. — De nostre colega *La Renaixensa*:

Diumenge á la tarde, nostre amich don Francisco X. Tobella doná una conferencia agrícola en lo local que ocupa la societat «Foment mercantil, industrial y agrícola» en la ciutat de Sabadell, á invitació del «Gremi de pagesos» de la mateixa. Molta fou la concurrencia que hi assistí, demostrant ab son assentiment, lo complascuda que quedá de

las explicacions donadas pel conferenciant y de las prácticas que verificá al seu davant pera regoneixer d' un modo senzill y al alcans de tothom la calitat del sofre y del sulfat de coure, materials anti-criptogánichs pera combatre algunas maluras de la vinya; després de recorre tots los aspectes que aquestas presentan y 'ls remeys preconisats pera impedir son desenrotllo, fixantse ensemps en l' estat actual de las cuestiones filoxérica y ceps americans, en las ventatjas que reportará la associació y terminant per excitar lo zel dels concurrents, á fi de fundar la primera «Caixa de préstams rurals» en Catalunya, com á medi d' aminorar la crisis agrícola que te estroncadas las fonts del diner; qual idea fou tan ben rebuda, que no dubtém fructificará sens tardansa.

De «El Olotí»—«Podém felicitarlos de ser ja un fet lo plantejament de nostre camp d' *Experimentacions Agrícolas*, tota vegada que nostra Ilm. Ajuntament en la passada sessió votá per unanimitat la cantitat necessaria per son sosteniment, prévia sollicitut del Centre; y estar ja arreglat lo contracte ab lo propietari del terreno al efecte escullit lo qual se trova llindant ab lo paseig que conduheix á St. Roch, un poch més enllá de la capella dels Desamparats. Encara que ab alguna precipitació per ser tart quedan ja sembrats en dit punt, cinch classes de blats que lo soci Sr. Esquena portá de París. Ensejantse també varias classes de altres blats que lo Sr. Marqués de Aguilar entregá per aquest objecte al soci Sr. Quintana, que per no estar en possessió del camp, tingueren de ser sembrats en altre punt, baix la direcció de dit senyor.

La setmana próxima (aquesta) se reunirá la junta especial de Agricultura encarregada de aquest assumpto per acordar lo plan y marcha que per lo bon desenrotllo y verdader profit de la comarca, se deu seguir.

Ab aquest motiu doném las gracias á nostra corporació municipal y cridém una vegada més la atenció de nostres pagesos, que no podém compendre com ni ha hagut que se

hajan oposat á que *L' Olotí* entrés en sos respectius pobles, essent aixís que ab tan desinterés fa la sua causa y está destinat á publicar los resultats práctichs que en dit camp s' obtinguian.»

Ab aquesta, ja son tres las societats que tenen camps d' experiencias particular. Lo «Centre Catalá» de Sant Sadurni de Noya y lo «Gremi de Pagesos» de Sabadell.

Poch á poch se va lluny.

Cereals, olis y vins.

VINS.

Per los datos de la cullita d' aquest any que, tant nacionals, com forasters y extrangers, tenim publicats, es de creure que 'ls vins deurian pendre un preu bastant regular y s' afliuxarian los cellers, quedant escurats dels de forsa y color.

Aixís ho fan esperar las noticias que de per tot arreu tenim rebudas, á menos que las bonas relacions de Fransa ab Italia se reanudin, com sembla ve notantse de algun temps ensá.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

FEBRER.

Conservació de las patatas.—Pera impedir que las patatas se pudreixin convé avans de tot netejarlas de la terra humida que las cubreix y després tenir cuydado de tirar sobre d' ellas lleugerament pols de cals viva.

La cals asseca las patatas immediatament y destruheix lo germen de la *peronóspora* que es la causa de que se pudreixin, però deu tenirse cuydado de que s' airejin y de no emplear massa cantitat de cals. Bastarán 4 ó 5 lliuras de cals pera empolsar 25 quintás de patatas.

Pera que las patatas se ventilin convenientment deuen colocarse sobre tronchs de llenya ó sarments á capas, de modo que hi haja una capa de tronchs y altre de patatas á la altura que 's vulga.

Avans de coure las patatas conservadas d' aquesta manera deuen ser rentadas pera treure la cals que contingan.

IMPRESA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIÚ, MOLAS, 31.-BARCELONA.